EURÓPSKA KOMISIA

V Bruseli 7.9.2011
KOM(2011) 540 v konečnom znení

2011/0238 (COD)

Návrh

ROZHODNUTIE EURÓPSKEHO PARLAMENTU A RADY

ktorým sa stanovuje mechanizmus výmeny informácií, pokiaľ ide o medzivládne dohody v oblasti energetiky medzi členskými štátmi a tretími krajinami

DÔVODOVÁ SPRÁVA

Európska rada na svojom zasadnutí, ktoré sa konalo 4. februára 2011, dospela k záveru, že je potrebné lepšie koordinovať činnosti Únie a členských štátov s cieľom zaistiť konzistentnosť a súdržnosť vonkajších vzťahov EÚ v oblasti energetiky s kľúčovými producentskými, tranzitnými a spotrebiteľskými krajinami. Rada preto vyzvala členské štáty, aby od 1. januára 2012 informovali Komisiou o všetkých svojich nových a existujúcich dvojstranných dohodách s tretími krajinami v oblasti energetiky[1].

Týmto návrhom sa závery Európskej rady transformujú do mechanizmu s podrobnými postupmi výmeny informácií o medzivládnych dohodách, t. j. právne záväzných dohodách medzi členskými štátmi a tretími krajinami, pri ktorých existuje pravdepodobnosť, že budú mať vplyv na prevádzku alebo fungovanie vnútorného trhu s energiou alebo na zabezpečenie dodávok energie v Únii, medzi členskými štátmi a Komisiou.

Návrh je priložený k oznámeniu Komisie o zabezpečení dodávok energie a medzinárodnej spolupráci – „Energetická politika: budovanie vzťahov s partnermi za hranicami EÚ.“[2]

1. CIEĽ POLITIKY

Množstvo dovážanej energie v Únii neustále rastie[3]. Členské štáty a energetické spoločnosti v dôsledku toho hľadajú nové zdroje energie mimo EÚ. Rokovania so silnými dodávateľmi energie v tretích krajinách si zvyčajne vyžadujú politickú podporu vo forme uzatvorenia medzivládnych dohôd medzi členskými štátmi a tretími krajinami. O týchto medzivládnych dohodách sa zvyčajne rokuje na dvojstrannej úrovni a často tvoria základ pre podrobnejšie obchodné zmluvy.

Členské štáty zaviedli v následnosti na liberalizáciu trhov s elektrickou energiou a zemným plynom v EÚ, najmä realizáciou tretieho energetického balíka[4], významné zmeny vo svojich právnych predpisoch v oblasti energetiky. Dodržiavanie týchto zmien právnych predpisov nie je vždy v obchodnom záujme dodávateľov energie z tretích krajín. Vzhľadom na možný nedostatok dodávok energie sa členské štáty nachádzajú pod rastúcim tlakom prijať vo svojich medzivládnych dohodách s tretími krajinami regulačné ústupky, ktoré sú nezlučiteľné s právnymi predpismi Únie v oblasti energetiky. Takéto regulačné ústupky ohrozujú prevádzku a riadne fungovanie vnútorného trhu Únie s energiou.

Ak sa medzivládna dohoda uzatvára napríklad na podporu konkrétneho projektu plynovodu, nemala by obsahovať doložky, v ktorých sa konkrétnemu prepravcovi vyhradzuje právo kontrahovať plnú kapacitu plynovodu alebo časť tejto kapacity, okrem prípadov, keď takúto doložku umožňujú právne predpisy Únie na základe priaznivého rozhodnutia príslušných orgánov na vnútroštátnej úrovni a úrovni Únie, ktoré sa týka vyňatia z pôsobnosti požiadaviek právnych predpisov Únie v oblasti energetiky upravujúcich prístup tretích strán a ktoré

---

1 Tento záver potvrdila Rada pre energetiku na svojom zasadnutí, ktoré sa konalo 28. februára 2011: „zlepšenej a včasnej výmeny informácií medzi Komisiou a členskými štátmi vrátane informovania Komisie zo strany členských štátov o ich nových a existujúcich dvojstranných dohodách s tretími krajinami v oblasti energetiky“.

2 KOM(2011) 539.

3 Podľa scenárov pre rok 2030 môže celkový objem dovozu energie z tretích krajín dosiahnuť 57 %.

4 Ú. v. EÚ L 211, 14.8.2009.

podlieha podmienkam stanoveným v daných právnych predpisoch. V opačnom prípade bude dohoda v rozpore s právom Únie a v dôsledku toho nebude investorom poskytovať právnu istotu. Projekt plynovodu okrem toho nebude oprávnený na možné financovanie Európskou úniou. Keďže členské štáty nemôžu jednoducho jednostranne upraviť medzivládne dohody uzatvorené s tretími krajinami v prípade, ak sa určité ustanovenia takýchto dohôd považujú za ustanovenia porušujúce pravidlá vnútorného trhu, členské štáty sa z dôvodu medzivládnych dohôd obsahujúcich nezákonné ustanovenia dostávajú do situácie, v ktorej dochádza ku konfliktu právnych povinností, pričom takéto dohody ohrozujú prevádzku a riadne fungovanie vnútorného trhu Únie s energiou. Členské štáty by takéto dohody preto nemali podpísať.

Ako sa ďalej ukázalo počas sporu v otázke plynu medzi Ruskou federáciou a Ukrajinou v januári 2009, platí, že keď vnútorný trh riadne nefunguje, EÚ je citlivejšia na riziká spojené so zabezpečením dodávok. Je preto dôležité, aby členské štáty a Komisia vedeli o množstve a zdrojoch dovážanej energie.

Na riešenie týchto problémov je potrebné zlepšiť výmenu informácií medzi členskými štátmi a medzi členskými štátmi a Komisiou o existujúcich, dočasne uplatňovaných a budúcich medzivládnych dohodách. Uľahčí sa tým koordinácia na úrovni Únie a účinné vykonávanie energetickej politiky Únie. Okrem toho sa tým posilní rokovacia pozícia jednotlivých členských štátov voči tretím krajinám s cieľom zabezpečiť dodávky, zaistiť riadnu prevádzku a fungovanie vnútorného trhu Únie s energiou, vytvoriť právnu istotu pre investičné rozhodnutia a umožniť potenciálne financovanie projektu Európskou úniou. Zvýšená transparentnosť medzivládnych dohôd v konečnom dôsledku takisto zvýši konzistentnosť a súdržnosť vonkajších vzťahov Únie v oblasti energetiky v duchu solidarity a umožní členským štátom, aby lepšie profitovali z politického a hospodárskeho významu Únie a z odborných posudkov Komisie, pokiaľ ide o právne predpisy Únie. Z tohto dôvodu je naplánované, že členské štáty budú počas rokovaní môcť požiadať Komisiu o pomoc. Novým nástrojom sa teda umožní, aby Komisia účinne podporovala členské štáty.

2. MOŽNOSTI POLITIKY A KONZULTÁCIE SO ZAINTERESOVANÝMI STRANAMI

Vzhľadom na obmedzené hospodárske a sociálne vplyvy tohto návrhu sa nepovažovalo za potrebné vykonať formálne posúdenie vplyvu. Komisia napriek tomu posúdila niekoľko možností ako dosiahnuť riadnu transpozíciu záverov Európskej rady, pričom zohľadnila uvedené ciele politiky. Verejná konzultácia o vonkajšom rozmere energetickej politiky EÚ sa uskutočnila od 21. decembra 2010 do 7. marca 2011. V rámci konzultácie sa vzniesli otázky týkajúce sa potreby koordinácie medzi členskými štátmi a Komisiou, pokiaľ ide o medzivládne dohody, aby sa tak zabezpečili dodávky a zaistila riadna prevádzka a fungovanie vnútorného trhu Únie s energiou. Komisia dostala celkovo viac ako 90 odpovedí, ktoré zdôraznili dôležitú úlohu, ktorú Únia zohráva pri podporovaní spoľahlivého právneho a inštitucionálneho rámca s cieľom dosiahnuť vzájomne výhodné vzťahy s hlavnými dodávateľmi energie a tranzitnými krajinami. Uskutočnilo sa aj zasadnutie s odborníkmi na energetiku, ktoré sa konalo 6. apríla 2011 v Bruseli.

Status quo

Komisia v súčasnosti nie je informovaná o väčšine medzivládnych dohôd medzi členskými štátmi a tretími krajinami, keďže neexistuje povinnosť Komisiu o týchto dohodách výstižne informovať.[5] Z hrubých odhadov Komisie vyplýva, že medzi členskými štátmi a tretími krajinami môže existovať približne 30 medzivládnych dohôd vzťahujúcich sa na ropu a približne 60 takýchto dohôd vzťahujúcich sa na zemný plyn.[6] Tieto dohody sa pravdepodobne vzťahujú buď na objem ropy alebo zemného plynu dovážaných do Únie z tretích krajín alebo na podmienky dodávky tohto objemu prostredníctvom pevnej infraštruktúry. Pokiaľ ide o medzivládne dohody medzi členskými štátmi a tretími krajinami vzťahujúce sa na elektrickú energiu, odhadovaný celkový počet je nižší. Medzi tieto dohody patrí tzv. dohoda BRELL RING medzi Bieloruskom, Ruskom, Estónskom, Litvou a Lotyšskom o prevádzke a používaní sietí v Baltských štátoch. Je pravdepodobné, že podobné dohody existujú aj s Balkánskymi krajinami, kde sú siete tretích krajín synchrónne napojené na siete členských štátov Únie. Presné priblíženie toho, s akou pravidelnosťou sa tieto medzivládne dohody upravujú alebo koľko nových dohôd sa možno uzavrie, nie je možné. Členským štátom chýba aj mechanizmus na to, aby držali krok s príslušným vývojom v 27 členských štátoch. Hoci sa už prijali niektoré požiadavky na transparentnosť[7], vzťahujú sa len na sektor zemného plynu (existujúce medzivládne dohody a nové dohody pri ich uzavretí) a výmenu informácií medzi Komisiou a členskými štátmi (nie na výmenu medzi členskými štátmi ako takými) a už z týchto dôvodov nie je možné, aby sa nimi transponovali závery Európskej rady. Status quo nie je preto uspokojujúci a Komisia považuje za potrebné navrhnúť zriadenie nového podrobnejšieho a komplexnejšieho mechanizmu výmeny informácií.

Právny nástroj alebo opatrenia založené na dobrovoľnosti

Iba jasnými povinnosťami vzťahujúcimi sa na výmenu informácií o medzivládnych dohodách medzi členskými štátmi a medzi členskými štátmi a Komisiou sa dokáže zaistiť transparentnosť, ktorá je potrebná na koordináciu na úrovni Únie. Hoci navrhovaný mechanizmus obsahuje aj „mäkké“ právne prvky, ako napr. spoločné vypracovanie štandardných doložiek, opatreniam založeným na dobrovoľnosti ako takým sa zatiaľ nepodarilo preukázať, že stačia na to, aby zaručili ten druh výmeny informácií, ktorý je potrebný na zaistenie toho, aby sa dohodami uzatvorenými medzi členskými štátmi a tretími krajinami neporušovali právne predpisy a aby sa nimi neohrozovala riadna prevádzka a fungovanie vnútorného trhu Únie s energiou. Právny nástroj na povinnú výmenu informácií preto predstavuje jedinú možnosť, ktorou sa zaručí splnenie uvedených politických cieľov, pričom jeho najvhodnejšou formou je rozhodnutie[8].

---

5 Jediná povinnosť, ktorá zatiaľ existuje, je stanovená v článku 13 ods. 6 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 994/2010 z 20. októbra 2010 o opatreniach na zaistenie bezpečnosti dodávky plynu, ktorým sa zrušuje smernica Rady 2004/67/ES (nariadenie o bezpečnosti dodávky plynu), Ú. v. EÚ 295, 12.11.2010, s. 1 – 22. V uvedenom ustanovení sa členským štátom ukladá povinnosť oznámiť Komisii medzivládne dohody v oblasti plynu. Existujúce medzivládne dohody je potrebné oznámiť do 3. decembra 2011.

6 Za zohľadnenia tých pár známych medzivládnych dohôd medzi členskými štátmi a tretími krajinami, napr. dohôd týkajúcich sa plynovodu South Stream, tento veľmi konzervatívny odhad vychádza z domnienky, že takéto medzivládne dohody uzavrel s hlavnými dodávateľmi zemného plynu a ropy celý rad štátov, najmä v prípadoch, keď sa ropa alebo zemný plyn dodáva ropovodmi/plynovodmi.

7 Pozri článok 13 ods. 6 nariadenia o bezpečnosti dodávky plynu.

8 Hoci sa zdá, že do úvahy prichádzajú tak nariadenia, ako aj rozhodnutie, rozhodnutie sa považuje za vhodnejšie, keďže tento právny nástroj nebude mať priamy vplyv na jednotlivcov, ale jeho adresátmi sú výlučne členské štáty.

Rozsah pôsobnosti

S cieľom presne transponovať závery Rady sa navrhuje, aby sa rozhodnutie vzťahovalo na všetky existujúce, dočasne uplatňované a nové medzivládne dohody, pri ktorých existuje pravdepodobnosť, že budú mať vplyv na prevádzku alebo fungovanie vnútorného trhu s energiou alebo na zabezpečenie dodávok energie v Únii, keďže tieto dve oblasti sú vzájomne prepojené. Je obzvlášť dôležité, aby sa rozhodnutie vzťahovalo na všetky medzivládne dohody, ktoré majú vplyv na dodávky zemného plynu, ropy alebo elektrickej energie prostredníctvom pevnej infraštruktúry (ako napr. plynovodov/ropovodov a sietí) alebo na celkové množstvo energie dovážanej do EÚ.

Primerané načasovanie výmeny informácií

Zdá sa, že včasné informovanie ostatných členských štátov a Komisie o budúcich medzivládnych dohodách zohráva kľúčovú úlohu. Takisto je potrebné úplne poznať obsah medzivládnych dohôd, ktoré sú už v platnosti. Preto sa považuje za vhodné, aby členské štáty najskôr informovali Komisiu o svojom úmysle otvoriť rokovania a následnej jej oznámili ratifikované znenie medzivládnej dohody. Komisia by mala zohrávať ústrednú úlohu pri rýchlom postúpení týchto informácií ostatným členským štátom, pričom zohľadní žiadosti členských štátov o dôverné zaobchádzanie.

Bez výmeny informácií už počas rokovaní však bude veľmi ťažké ovplyvniť budúce medzivládne dohody tak, aby boli v súlade s právnymi predpismi Únie v oblasti energetiky a s politikou Únie v oblasti zabezpečenia dodávok energie. Ďalej je dôležité uviesť, že by sa tak premrhala možnosť poskytnúť potrebnú právnu istotu týkajúcu sa štatútu a platnosti medzivládnych dohôd, pokiaľ ide o významné energetické projekty a ich následné financovanie. Bolo by to na škodu investícií Únie, a teda na škodu zabezpečenia dodávok energie v Únii.

Existujúcim mechanizmom kontrol ex-post vo forme postupov uplatňovaných pri porušovaní právnych noriem sa tento problém nerieši najúčinnejším spôsobom[9]. Dôvodom je skutočnosť, že členské štáty po podpísaní medzivládnych dohôd a o to viac po ich ratifikovaní tieto dohody nemôžu jednostranne upraviť v prípade, ak sa zistí, že určité v nich obsiahnuté ustanovenia porušujú pravidlá vnútorného trhu, ale museli by o daných medzivládnych dohodách opäť rokovať s príslušnými tretími krajinami. Neustále kontakty a výmena informácií počas rokovaní a možnosť kontroly zlučiteľnosti pred podpísaním danej medzivládnej dohody, ak o ňu dotknutý členský štát alebo Komisia požiadajú, sa preto považujú za nevyhnutné. Okrem toho sa navrhuje, aby členské štáty mali možnosť požiadať útvary Komisie počas rokovaní o pomoc. Skúsenosti získané v rámci týchto mechanizmov výmeny by mali umožniť vypracovanie štandardných doložiek založených na dobrovoľnosti, ktoré by členské štáty mohli použiť v budúcich medzivládnych dohodách. Použitím takýchto štandardných doložiek by sa pomohlo predísť konfliktom medzivládnych dohôd s právom Únie.

---

[9] Je potrebné uviesť, že oznámením existujúcich medzivládnych dohôd by sa Komisii nezabránilo v tom, aby v prípade potreby, t. j., ak je možné v danom prípade preukázať, ako konkrétna dohoda porušuje pravidlá vnútorného trhu, začala postupy uplatňované pri porušovaní právnych noriem.

Povinné kontroly ex-ante alebo pružnejšie kontroly zlučiteľnosti

Nenavrhuje sa vytvoriť vyčerpávajúci mechanizmus kontrol ex-ante, ktorý by sa vzťahoval na všetky príslušné medzivládne dohody, keďže takýmto mechanizmom by sa členské štáty priveľmi zaťažili a prinajmenšom o niekoľko mesiacov by sa oddialilo uzatvorenie všetkých budúcich medzivládnych dohôd.

Namiesto toho sa považuje za dostatočné poskytnúť pružnejší mechanizmus kontroly zlučiteľnosti, v rámci ktorého Komisia na základe vlastnej iniciatívy alebo na základe žiadosti členského štátu, ktorý rokuje o uzavretí medzivládnej dohody, posúdi zlučiteľnosť dohodnutej dohody s právom Únie, ešte skôr ako sa dohoda podpíše. Ak sa kontrola zlučiteľnosti vykonala na základe žiadosti dotknutého členského štátu alebo na základe iniciatívy Komisie, sa v prípade, ak Komisia do štyroch mesiacov neposkytne svoje vyslovené stanovisko, má s cieľom vyhnúť sa nenáležitému odkladu rokovaní za to, že Komisia nevznáša námietky.

Navrhovanou možnosťou sa výrazne zvýši schopnosť Únie zachovať riadnu prevádzku a fungovanie svojho vnútorného trhu s energiou a zabezpečiť dodávky energie, ako aj realizovať významné energetické projekty prostredníctvom koordinovaného, a teda účinného využitia vyjednávacej schopnosti Únie. Priaznivý vplyv návrhu z tohto hľadiska prevyšuje skôr obmedzenú pridanú záťaž, pokiaľ ide o povinnosti súvisiace so zabezpečením transparentnosti uložené členským štátom pri rokovaní o medzivládnych dohodách s tretími krajinami.

3. PRÁVNE PRVKY NÁVRHU

Cieľom tohto návrhu je pretransformovať závery Európskej rady, ktorej zasadnutie sa konalo 4. februára 2011, do mechanizmu s podrobnými postupmi výmeny informácií medzi členskými štátmi a Komisiou, pokiaľ ide o medzivládne dohody, s cieľom uľahčiť koordináciu na úrovni Únie, aby sa zabezpečili dodávky energie, riadna prevádzka a fungovanie vnútorného trhu Únie s energiou a aby sa vytvorila právna istota pre investičné rozhodnutia.

Na individuálnej úrovni je pre členské štáty ťažké zaistiť splnenie týchto politických cieľov. Členské štáty v súčasnosti nemajú dostatok informácií na posúdenie celkových vplyvov svojich medzivládnych dohôd na zabezpečenie dodávok energie v EÚ. Vlastné posúdenia členských štátov týkajúce sa riadneho vykonávania pravidiel Únie v oblasti energetiky vo vzťahu k týmto medzivládnych dohodám takisto neprinášajú investorom dostatočnú právnu istotu. Koordinácia na úrovni Únie však bude prospešná pre všetky uvedené ciele. Keďže navrhovanou výmenou informácií sa posilní rokovacia pozícia členských štátov vo vzťahu k tretím krajinám, zaistí sa tým riadne vykonávanie pravidiel a politík Únie. Umožní sa tak zohľadniť kolektívny aspekt zabezpečenia dodávok energie v EÚ, namiesto toho, aby sa do úvahy bral len vnútroštátny aspekt. Použitím spoločne vypracovaných štandardných doložiek a navrhovanej kontroly zlučiteľnosti sa investorom ďalej poskytne zvýšená miera právnej istoty, pokiaľ ide o pravdepodobnú zlučiteľnosť medzivládnych dohôd s právnych predpismi EÚ. Návrh je z hľadiska subsidiarity teda opodstatnený. Návrhom sa takisto dodržiava zásada proporcionality, keďže preskúmané alternatívy založené na dobrovoľnosti nezaručujú výmenu informácií, ktorá by postačovala na zaistenie splnenia politických cieľov.

Medzivládne dohody sa vymedzujú ako všetky právne záväzné dohody medzi členskými štátmi a tretími krajinami, pri ktorých existuje pravdepodobnosť, že budú mať vplyv na

prevádzku alebo fungovanie vnútorného trhu s energiou alebo na zabezpečenie dodávok energie v EÚ.

S cieľom vyhnúť sa duplicite sú medzivládne dohody, v prípade ktorých je osobitné oznámenie Komisii už stanovené v iných aktoch právnych predpisov Únie, vylúčené z tohto návrhu, s výnimkou medzivládnych dohôd, ktoré sa Komisii musia predložiť v súlade s nariadením o bezpečnosti dodávky plynu[10]. Takisto sa navrhuje, aby sa nový mechanizmus nevzťahoval na dohody medzi obchodnými subjektmi s výnimkou prípadov, keď sa v medzivládnej dohode vyslovene odkazuje na takéto obchodné dohody, a len v takýchto prípadoch.

Členské štáty zašlú Komisii všetky existujúce a dočasne uplatňované medzivládne dohody medzi nimi a tretími krajinami, a to najneskôr tri mesiace potom, ako navrhované rozhodnutie nadobudne účinnosť. Takisto čo možno najskôr Komisiu informujú o svojom úmysle otvoriť rokovania o budúcich medzivládnych dohodách alebo o úmysle zmeniť a doplniť existujúce medzivládne dohody. Komisiu budú pravidelne informovať o procese rokovaní. Komisia sa na požiadanie zúčastní na rokovaniach ako pozorovateľ. Členské štáty majú v tejto súvislosti počas rokovaní s tretími krajinami takisto právo požiadať Komisiu o pomoc.

Po ratifikovaní medzivládnej dohody sa jej ratifikované znenie zašle Komisii. Medzivládne dohody sa predložia v celom rozsahu vrátane všetkých príloh k nim alebo iných textov, na ktoré odkazujú, a vrátane všetkých ich zmien a doplnení. Komisia prostredníctvom databázy sprístupní prijaté informácie ostatným členským štátom. Pri poskytovaní informácií Komisii môže členský štát uviesť, či je potrebné, aby sa akákoľvek časť informácií z predložených dohôd považovala za dôvernú.

Komisia uľahčí koordináciu medzi členskými štátmi s cieľom preskúmať vývoj v oblasti medzivládnych dohôd, pričom identifikuje spoločné problémy a riešenia a vypracuje štandardné doložky, ktoré členské štáty budú môcť použiť v budúcich medzivládnych dohodách.

Komisia má okrem toho na základe vlastnej iniciatívy najneskôr do štyroch týždňov potom, čo bude informovaná o ukončení rokovaní, alebo na základe žiadosti členského štátu, ktorý rokoval o danej medzivládnej dohode, právo posúdiť zlučiteľnosť dohodnutej dohody s právom Únie s cieľom zaistiť, aby sa dohodou neporušili právne predpisy. Členské štáty musia v tomto prípade predložiť medzivládnu dohodu, na ktorej sa strany v plnej miere dohodli, Komisii ešte pred jej podpísaním. Komisia má na posúdenie k dispozícii štyri mesiace. Ak sa požiada o vykonanie takejto kontroly zlučiteľnosti a ak Komisia v rámci tejto doby na preskúmanie nevydá stanovisko, má sa za to, že Komisia nevznáša žiadne námietky.

Komisia vypracuje správu o uplatňovaní navrhovaného rozhodnutia štyri roky od nadobudnutia jeho účinnosti.

Navrhované rozhodnutie nadobudne účinnosť 20 dní po jeho uverejnení v Úradnom vestníku Európskej únie.

---

[10] Duplicite sa rovnako vyhýba aj v prípade nariadenia o bezpečnosti dodávky plynu, keďže oznámeniami v súlade s podrobnejšími pravidlami uvedenými v tomto návrhu by sa splnili požiadavky stanovené v uvedenom nariadení.

4. VPLYV NÁVRHU NA ROZPOČET

Návrh nemá žiadny vplyv na rozpočet Únie. Z obmedzenej dodatočnej administratívnej záťaže pre Európsku komisiu nevyplývajú dodatočné náklady.

2011/0238 (COD)

Návrh

ROZHODNUTIE EURÓPSKEHO PARLAMENTU A RADY

ktorým sa stanovuje mechanizmus výmeny informácií, pokiaľ ide o medzivládne dohody v oblasti energetiky medzi členskými štátmi a tretími krajinami

EURÓPSKY PARLAMENT A RADA EURÓPSKEJ ÚNIE,

so zreteľom na Zmluvu o fungovaní Európskej únie, a najmä na jej článok 194,

so zreteľom na návrh Európskej komisie,

po predložení návrhu legislatívneho aktu národným parlamentom,

so zreteľom na stanovisko Európskeho hospodárskeho a sociálneho výboru[11],

so zreteľom na stanovisko Výboru regiónov[12],

konajúc v súlade s riadnym legislatívnym postupom,

keďže:

(1) Európska rada vyzvala členské štáty, aby od 1. januára 2012 informovali Komisiu o všetkých svojich nových a existujúcich dvojstranných dohodách v oblasti energetiky s tretími krajinami. Komisia by mala tieto informácie v primeranej forme sprístupniť všetkým ostatným členským štátom, pričom by mala zohľadniť potrebu ochrany informácií, ktoré sú citlivé z obchodného hľadiska.

(2) V práve Únie sa od členských štátov vyžaduje, aby prijali všetky primerané opatrenia na zabezpečenie plnenia záväzkov vyplývajúcich zo zmlúv alebo z aktov inštitúcií Únie. Členské štáty by sa preto mali vyhnúť akýmkoľvek prípadom nezlučiteľnosti medzi právom Únie a medzinárodnými dohodami uzatvorenými medzi členskými štátmi a tretími krajinami a takéto prípady nezlučiteľnosti by mali odstrániť.

(3) Riadne fungovanie vnútorného trhu s energiou si vyžaduje, aby energia dovážaná do Únie z tretích krajín v plnej miere podliehala pravidlám, ktorými sa ustanovil vnútorný trh s energiou. Vnútorný trh s energiou, ktorý riadne nefunguje, stavia EÚ do zraniteľnej pozície, pokiaľ ide o zabezpečenie dodávok energie. Vysokou mierou transparentnosti, pokiaľ ide o dohody medzi členskými štátmi a tretími krajinami v oblasti energetiky, by sa Únii umožnilo prijať koordinované opatrenia v duchu solidarity s cieľom zaistiť, aby takéto dohody boli v súlade s právnymi predpismi Únie, a s cieľom účinne zabezpečiť dodávky energie.

---

[11] Ú. v. EÚ C , , s. . .
[12] Ú. v. EÚ C , , s. . .

(4) Nový mechanizmus výmeny informácií by sa mal vzťahovať len na medzivládne dohody, pri ktorých je pravdepodobné, že budú mať vplyv na vnútorný trh s energiou alebo na zabezpečenie dodávok energie, keďže tieto dve oblasti sú vzájomne prepojené. Mal by sa vzťahovať konkrétne na všetky medzivládne dohody, ktoré majú vplyv na dodávky zemného plynu, ropy alebo elektrickej energie prostredníctvom pevnej infraštruktúry alebo na množstvo energie dovážanej do EÚ z tretích krajín.

(5) Medzivládne dohody, ktoré je potrebné oznámiť Komisii v celom rozsahu na základe iných aktov Únie, ako napr. [nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. …/… z …, ktorým sa stanovujú prechodné opatrenia pre bilaterálne investičné dohody medzi členskými štátmi a tretími krajinami[13]], by sa mali vyňať z mechanizmu výmeny informácií ustanoveného v tomto rozhodnutí.

(6) Výnimka z uvedenej oznamovacej povinnosti by sa nemala uplatňovať na medzivládne dohody, ktoré sa Komisii musia predložiť v súlade s článkom 13 ods. 6 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 994/2010 z 20. októbra 2010 o opatreniach na zaistenie bezpečnosti dodávky plynu, ktorým sa zrušuje smernica Rady 2004/67/ES[14]. Takéto medzivládne dohody s tretími krajinami, ktoré majú vplyv na vývoj a používanie plynovodnej infraštruktúry a dodávky plynu by sa preto mali oznamovať podľa pravidiel stanovených v tomto rozhodnutí. S cieľom vyhnúť sa duplicite by sa oznámenie predložené v súlade s týmto rozhodnutím malo považovať za oznámenie spĺňajúce oznamovaciu povinnosť stanovenú v nariadení (EÚ) č. 994/2010.

(7) Toto rozhodnutie by sa nemalo vzťahovať na dohody medzi obchodnými subjektmi s výnimkou prípadov, keď medzivládne dohody vyslovene odkazujú na takéto obchodné dohody, a len v takýchto prípadoch. Obchodné subjekty, ktoré rokujú o obchodných dohodách so subjektmi z tretích krajín, môžu napriek tomu požiadať Komisiu o usmernenie, aby sa tak vyhli možným konfliktom s právom Únie.

(8) Členské štáty by mali Komisii predložiť všetky existujúce, dočasne uplatňované (a to v zmysle článku 25 Viedenského dohovoru[15]) a všetky nové medzivládne dohody.

(9) Členské štáty by Komisii, pokiaľ ide o nové medzivládne dohody alebo zmeny a doplnenia existujúcich medzivládnych dohôd, mali oznámiť už úmysel otvoriť rokovania. Komisia by mala byť pravidelné informovaná o prebiehajúcich rokovaniach. Mala by mať právo zúčastniť sa rokovaní ako pozorovateľ. Členské štáty môžu Komisiu takisto požiadať o pomoc pri rokovaniach s tretími krajinami.

(10) Komisia by na základe vlastnej iniciatívy alebo na žiadosť členského štátu, ktorý rokoval o danej medzivládnej dohode, mala mať právo posúdiť zlučiteľnosť dohodnutej dohody s právom Únie, skôr ako sa daná dohoda podpíše.

(11) Všetky konečné znenia ratifikovaných dohôd, na ktoré sa vzťahuje toto rozhodnutie, by sa mali zaslať Komisii, aby Komisia mohla o nich v plnej miere informovať všetky ostatné členské štáty.

---

13 [KOM 2010 (344) v konečnom znení, ešte nebolo prijaté].
14 Ú. v. EÚ L 295, 12.11.2010, s. 1.
15 Viedenský dohovor o zmluvnom práve z roku 1969.

(12) Komisia by mala sprístupniť všetky získané informácie všetkým ostatným členským štátom v elektronickej forme. Komisia by mala rešpektovať žiadosti členských štátov, aby sa s poskytnutými informáciami, najmä obchodnými informáciami, zaobchádzalo dôverne. Žiadosťami o dôverné zaobchádzanie by sa však nemal obmedziť prístup Komisie ako takej k dôverným informáciám, keďže na posúdenia, ktoré Komisia vykonáva, je potrebné, aby mala komplexné informácie. Žiadosťami o dôverné zaobchádzanie nie je dotknuté právo na prístup k dokumentom stanovené v nariadení (ES) č. 1049/2001 Európskeho parlamentu a Európskej rady z 30. mája 2001 vo veci prístupu verejnosti k dokumentom Európskeho parlamentu, Rady a Komisie[16].

(13) Neustálou výmenou informácií o medzivládnych dohodách na úrovni Únie by sa mal umožniť vývoj osvedčených postupov. Komisia by na základe týchto osvedčených postupov mala odporučiť štandardné doložky, ktoré by sa mali používať v medzivládnych dohodách medzi členskými štátmi a tretími krajinami. Použitím týchto nezáväzných štandardných doložiek by sa malo vyhnúť konfliktom medzivládnych dohôd s právom Únie.

(14) Lepšie vzájomné vedomosti o existujúcich a nových medzivládnych dohodách by mali umožniť lepšiu koordináciu v otázkach energetiky medzi členskými štátmi ako takými a medzi členskými štátmi a Komisiou. Takouto zlepšenou koordináciou by sa členským štátom malo umožniť, aby v plnej miere profitovali z politického a hospodárskeho vplyvu Únie.

(15) Mechanizmom výmeny informácií stanoveným v tomto rozhodnutí by nemalo byť dotknuté uplatňovanie pravidiel Únie v oblasti porušenia právnych noriem a v oblasti hospodárskej súťaže,

PRIJALI TOTO ROZHODNUTIE:

Článok 1
Predmet úpravy a rozsah pôsobnosti

1. Týmto rozhodnutím sa zriaďuje mechanizmus výmeny informácií medzi členskými štátmi a Komisiou, pokiaľ ide o medzivládne dohody.

2. Toto rozhodnutie sa nevzťahuje na medzivládne dohody, ktoré sú v celom rozsahu už predmetom iných osobitných oznamovacích postupov podľa práva Únie s výnimkou medzivládnych dohôd, ktoré sa Komisii predkladajú v súlade s článkom 13 ods. 6 nariadenia (EÚ) č. 994/2010.

Článok 2
Vymedzenie pojmov

Na účely tohto rozhodnutia sa uplatňujú tieto vymedzenia pojmov:

(1) „medzivládne dohody“ znamenajú akékoľvek právne záväzné dohody medzi členskými štátmi a tretími krajinami, pri ktorých existuje pravdepodobnosť, že budú mať vplyv na

[16] Ú. v. ES L 8, 12.1.2001, s. 28.

prevádzku alebo fungovanie vnútorného trhu s energiou alebo na zabezpečenie dodávok energie v EÚ;

(2) „existujúce medzivládne dohody“ znamenajú medzivládne dohody, ktoré vstúpili do platnosti, skôr ako toto rozhodnutie nadobudlo účinnosť.

Článok 3
Výmena informácií medzi Komisiou a členskými štátmi

1. Členské štáty predložia Komisii všetky existujúce a dočasne uplatňované medzivládne dohody, ktoré uzatvorili s tretími krajinami, a to v celom rozsahu vrátane príloh a iných textov, na ktoré sa v nich vyslovene odkazuje, a vrátane všetkých ich zmien a doplnení, najneskôr tri mesiace, potom ako toto rozhodnutie nadobudne účinnosť. Komisia sprístupní zaslané dokumenty všetkým ostatným členským štátom v elektronickej forme. Existujúce alebo dočasne uplatňované medzivládne dohody, ktoré sa Komisii už oznámili v súlade s nariadením (EÚ) č. 994/2010 v deň, v ktorý toto rozhodnutie nadobudlo účinnosť, a ktoré spĺňajú požiadavky tohto odseku, sa považujú za dohody oznámené na účely tohto rozhodnutia.

2. Ak má členský štát úmysel začať rokovania s treťou krajinou s cieľom zmeniť a doplniť existujúcu medzivládnu dohodu alebo uzatvoriť novú medzivládnu dohodu, písomne oznámi svoj úmysel Komisii čo najskôr pred predpokladaným otvorením rokovaní. Informácie poskytnuté Komisii obsahujú relevantnú dokumentáciu a uvádzajú sa v nich ustanovenia, ktorými sa rokovania majú zaoberať, ciele rokovaní a ďalšie relevantné informácie. V prípade zmien a doplnení existujúcej dohody sa ustanovenia, ktoré majú byť predmetom opätovných rokovaní, uvedú v informáciách poskytnutých Komisii. Komisia sprístupní zaslané informácie všetkým členským štátom v elektronickej forme. Dotknutý členský štát Komisiu pravidelne informuje o prebiehajúcich rokovaniach. Komisia sa na žiadosť Komisie alebo dotknutého členského štátu môže rokovaní zúčastniť ako pozorovateľ.

3. Dotknutý členský štát predloží po ratifikácii medzivládnej dohody alebo zmeny a doplnenia medzivládnej dohody danú dohodu alebo jej zmeny a doplnenia vrátane ich príloh alebo iných textov, na ktoré sa v týchto dohodách alebo zmenách a doplneniach vyslovene odkazuje, Komisii, ktorá zaslané dokumenty s výnimkou dôverných častí vymedzených podľa článku 7 sprístupní všetkých ostatným členským štátom v elektronickej forme.

Článok 4
Pomoc Komisie

Keď členský štát informuje Komisiu podľa článku 3 ods. 2 o svojom úmysle začať rokovania s cieľom zmeniť alebo doplniť existujúcu medzivládnu dohodu alebo uzatvoriť novú medzivládnu dohodu, môže Komisiu požiadať o pomoc pri rokovaniach s danou treťou krajinou.

Článok 5
Kontrola zlučiteľnosti ex-ante

Komisia môže na základe vlastnej iniciatívy a najneskôr do štyroch týždňov od dátumu, v ktorý bola informovaná o uzavretí rokovaní, alebo na žiadosť členského štátu, ktorý rokoval o

danej medzivládnej dohode, posúdiť zlučiteľnosť dohodnutej dohody s právom Únie, a to pred podpísaním danej dohody. V prípade, ak Komisia alebo dotknutý členský štát požiada o takéto ex-ante posúdenie zlučiteľnosti dohodnutej medzivládnej dohody s právom Únie, dohodnutý, ale ešte nepodpísaný návrh medzivládnej dohody sa predloží Komisii na preskúmanie. Dotknutý členský štát nepodpíše danú medzivládnu dohodu štyri mesiace od predloženia jej návrhu Komisii. Doba na preskúmanie sa môže na základe dohody s dotknutým členským štátom predĺžiť. Keď sa požiada o vykonanie kontroly zlučiteľnosti a keď Komisia v rámci doby na preskúmanie nevydá stanovisko, má sa za to, že Komisia nevznáša žiadne námietky.

Článok 6
Koordinácia s členskými štátmi

1. Komisia uľahčí koordináciu medzi členskými štátmi s cieľom:

a) preskúmať vývoj v oblasti medzivládnych dohôd;

b) identifikovať spoločné problémy v oblasti medzivládnych dohôd a zvážiť primerané opatrenia na ich riešenie;

c) na základe osvedčených postupov vypracovať štandardné doložky, ktorých použitím by sa zaistil súlad budúcich medzivládnych dohôd s právnymi predpismi Únie v oblasti energetiky.

Článok 7
Dôverný charakter

Pri poskytovaní informácií Komisii podľa článku 3 môže členský štát uviesť, či sa niektorá časť týchto informácií, najmä pokiaľ ide o obchodné informácie, má považovať za dôvernú a či sa poskytnuté informácie môžu zdieľať s ostatnými členskými štátmi. Komisia rešpektuje tieto údaje. Žiadosťami o dôverné zaobchádzanie sa však neobmedzuje prístup Komisie ako takej k dôverným informáciám.

Článok 8
Preskúmanie

1. Komisia štyri roky od nadobudnutia účinnosti tohto rozhodnutia predloží Európskemu parlamentu, Rade a Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru správu o jeho uplatňovaní.

2. V správe sa posúdi najmä to, či sa týmto rozhodnutím poskytuje dostatočný rámec na zaistenie súladu medzivládnych dohôd s právom Únie a vysoká miera koordinácie medzi členskými štátmi, pokiaľ ide o medzivládne dohody.

Článok 9
Nadobudnutie účinnosti

Toto rozhodnutie nadobúda účinnosť dvadsiatym dňom po jej uverejnení v *Úradnom vestníku Európskej únie*.

Článok 10
Adresáti

Toto rozhodnutie je určené členským štátom.

V Bruseli

Za Európsky parlament	*Za Radu*
predseda	*predseda*